

Отже, модернізована система соціального захисту є передумовою активного розвитку держави і формування ефективної системи фінансування та організації соціального захисту населення.

Література:

1. Модернізація системи соціального захисту в контексті накопичення соціального капіталу в Україні / Павлюк К. В., Степанова О. В. // Фінанси України. – 2012. – №6. – С. 15–29.
2. Основні напрями соціальної політики на сучасному етапі розвитку економіки України / Полозенко Д. / Економіка України. – 2011. – № 7. – С. 83-89.
3. Сучасні тенденції в реформуванні системи соціального страхування в Україні / Березіна С. // ВІСНИК Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2015. – №3. – С. 25-31

Іоніцой Є.Ю.

*«Міжнародної економіка та менеджмент», 2 курс
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»
Науковий керівник – старший викладач кафедри фінансів Завистовська Г.І.*

ФІНАНСОВІ ВАЖЕЛІ РЕГУЛЮВАННЯ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВІТЧИЗНЯНОГО АПК (НА ПРИКЛАДІ БУРЯКОЦУКРОВОГО КОМПЛЕКСУ)

Україна завжди була багата ресурсами для нарощення сільгоспвиробництва, зокрема родючими орними землями, і внаслідок цього стала одним з найбільших експортерів цукру, зернових та рослинної олії. Але несприятливі економічні та політичні події в Україні призвели до скорочення реального ВВП у 2015 році на 9.9%, а рівень інфляції виріс до 43,4%. Сільському господарству забезпечує робочими місцями близько 17,6% від зайнятого населення та становить понад 11% ВВП [4]. Тому дослідження світового досвіду фінансового регулювання та його імплементація дозволить підвищити конкурентоспроможність вітчизняного АПК.

У 2017 р. цукрові буряки вирощувались на площі 308 тис. га, працювало 46 заводів і було вироблено 2,2 млн. т. цукру. Середня урожайність цукрових буряків в країнах Євросоюзу становить 80 т/га, в США – 65 т/га, а в Україні – 46 т/га [3].

Втрати цукру на заводі в країнах ЄС склали 0,5% абс., а в Україні - 4,0% абс. Модернізація енергозатратних процесів на цукрових заводах і підвищення якості цукру до вимог Євростандарту також один із факторів підвищення конкурентоспроможності вітчизняного цукру.

В Європі основною формою ведення сільського господарства є фермерство, кооперативи, близько 80 % відсотків – сімейні ферми, які давно стали домінуючим двигуном АПК. Поступово Європа відходила від підтримки ринкової ціни чи субсидування окремих сегментів агросектору до простих погектарних субсидій, пояснюючи, що все інше – не ринкові механізми. Так що на разі головний інструмент європейської агрополітики – прямі субсидії фермерам, прив'язані до площі землі, що обробляється. У 2015 р., наприклад, Європа витратила на підтримку сільського господарства 57 млрд євро, чи приблизно 41% від 140 мільярдного бюджету ЄС [1]. В перерахунку на площу сільгоспугідь у Європі виходить, що держпідтримка склала біля 325 євро на 1 га землі, що обробляється. Додатково країни ЄС підтримують локальних виробників із національних бюджетів – ще приблизно на 80 євро гектар сільгоспугідь. Таким чином, загальна бюджетна підтримка в країнах ЄС в 2015 р. становила 405 євро на 1 га угідь. У 2016 р. Євросоюз направив на прямі виплати фермерам 42,5 млрд. євро, 3,34 млрд. євро – на інвестиції і підтримку ціни на деякі сільгосптовари, ще 353 млн і 254 млн євро пішли, відповідно, на розвиток ветеринарії і фітосанітарного контролю [1].

В бюджеті Євросоюзу на 2018 (його загальний розмір - 144,46 млрд. євро) на підтримку сільського господарства і розвиток сільських територій закладено 58,58

млрд. євро, в тому числі 40 млрд. євро – на прямі виплати фермерам і 14 млрд. євро – на розвиток сільських територій. При тому, що на розвиток транспорту Євросоюз витратив 1,6 млрд. євро на підтримку наукових досліджень, 5,4 млрд. євро – на культуру та освіту – 2,69 млрд. євро. Витрати Євросоюзу на сільське господарство продовжують зменшуватись – вже у 2019 р. їх частка в бюджеті повинна знизитись до 33,1%, разом з тим змінюються і умови отримання прямих субсидій [6].

В Україні державна підтримка сільському господарству надається переважно у вигляді податкових пільг (93% від загального об'єму підтримки у 2016 р.), зокрема через спеціальний режим оподаткування ПДВ і єдиний податок 4-ї групи (до 2016 р. – фіксований сільськогосподарський податок). Варто відмітити, що з 1 січня 2016 р. відбулися зміни в оподаткуванні сільгоспсектора. В Україні зараз працює тільки трохи більше 32 тис. фермерських господарств, в яких зайнято біля 93 тис. людей. При цьому фермерські господарства виробляють тільки біля 8% сільгосппродукції країни, а їх працівники становлять всього 3,2% від працюючих в галузі і 0,7% сільського населення. Оскільки затрати на оплату праці в структурі затрат фермерських господарств в останній час не перевищували 5% із передбаченого «мільярда на фермерство» в 2018 р. середньостатистичний працівник фермерського господарства отримує середньомісячну «надбавку» до зарплати приблизно аж 38 грн. Власні кошти підприємств сектору АПК є головним джерелом для інвестування (69,4% в минулому році), кредитна підтримка від банків за доступною ціною була б вкрай корисною і необхідною. Але банківський кредит по суті припинив виконувати роль ефективного джерела фінансування АПК. Так, частина банківських ресурсів у фінансуванні інвестицій аграрного сектору на протязі 2014-2016 рр. упала з 16,1% до 7,1%, тобто майже у 2 рази [2]. В бюджеті України на 2018 р. на розвиток агропромислового комплексу передбачено 7,3 млрд. грн, що становить всього 0,74% від витратної частини бюджету, а на підтримку фермерських господарств – 1 млрд. грн або 0,1% від витратної частини [4].

Враховуючи досвід роботи аграрного сектору країн ЄС, США і країн, що розвиваються (державна підтримка, дотації і т. д), де основою галузі є фермерські господарства і на їх основі спілки і кооперативи (корпорації), рекомендуємо:

- 1) Здійснення закупівель і товарних інтервенцій сільськогосподарської продукції на конкурсній основі;
- 2) збільшити фінансову підтримку підприємств агропромислового комплексу через здешевлення кредитів (часткове погашення відсоткової ставки);
- 3) збільшити фінансову підтримку сільськогосподарських виробників спец ціни на ПММ, лізинг техніки;
- 4) прийняти програму підтримки ринкових цін. Викуп державою надлишок цукру

Література:

1. [Електронний ресурс] /Режим доступу : <https://ec.europa.eu/eurostat>
2. Григоращ О.В. державна підтримка бюджетно – податкові важелі стимулювання розвитку малого підприємництва / О.В. Григоращ // Ефективна економіка. -2016. - № 12. – С. 345-348.
3. Іоніцой Ю.С. Невикористані резерви українського поля // «Пропозиція» 2017 - № 7 - С. 70-72.
4. Державний комітет Статистики України.- [Електронний ресурс] /Режим доступу : <http://www.ukr.stat.gov.ua/>.
5. [Електронний ресурс] /Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2246-19>.
6. [Електронний ресурс] /Режим доступу : <http://www.europarl.europa.eu/portal/en>

Кальченко П.В.

*«Міжнародної економіка та менеджмент», 2 курс
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»
Науковий керівник – старший викладач кафедри фінансів Завистовська Г.І.*